

Entisajan Terijoki-juhlat

Tuovi Paju

Nikkasen Erkki, s.1927, lukemattomille terijokelaisille tuttu mies, muistelee:

Parikymppisenä aloin sodan jälkeen käydä juhlilla – sitten kun niitä alettiin vakiintuneemmin viettää. Koska yleisöä oli tuolloin 900-1000 henkeä, pääjuhla pidettiin Järvenpään Yhteiskoululla.

Juhlat olivat kaksipäiväiset. Alkuvuosina vietiin ensin kukat lauantaina Tuusulan hautausmaalle, sankarivainajien muistomerkillä, 50-luvun lopulta alkaen Järvenpäässä ennen kirkonmenoja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Sittemmin kukat toimitettiin myös Terijoelle, kirkkopuistoon haudattujen sankarivainajien muistolle. Iltaa vietettiin Osuusliike Perhelän Seurahuoneella. Sunnuntaina käytiin kirkossa, ja sitten seurasi pääjuhla. Lippulinnan muistan, oli Suomen, Karjalan ja aikaa myöten vielä Terijoen värit.

Ohjelma oli hyvin asiapitoista. Siirtoväen korvaus- ja sijoittamiskysymykset olivat alkuvaiheessa tärkeitä. Isäni Emil Nikkanen sekä toinen keskeinen henkilö eli Juho Sipiläinen puhuivat niistä yleisön edessä, mutta monella oli myös kahdenkeskistä kysyttävää, joten hihasta tarttujia oli paljon.

Useissa perheissä lapset olivat vartuttuaan muuttaneet kotoa muualle, ja heitä tuli ympäri Suomea. Oli mukava nähdä omanikäisiä. Tuttavissa yövyttiin, siskonpetissä nukuttiin. Monien päivät kuluivat oman kylän ihmisiä jututtaessa ja sukulaisia tavatessa. Muutamana vuonna Järvenpäätalolla järjestettiin jopa kyläkohtaisia tapaamisia.

Lauantain illanvietossa oli kevyttä ohjelmaa ja lopuksi tunti tanssia, kenties vain haitarin säestyksellä. Pääjuhlaan kuuluivat tervehdyssanat, yhteis- ja yksinlaulut sekä lausunta, nuorison puheenvuoro ja jonkun nimekkään henkilön pitämä juhlapuhe. Esiintyjänimistä muistan Yrjö Iivosen ja Lauri Kanteen, juhlapuhujista kenraalit Keinosen, Kohon ja Kopran ja poliitikoista Emil Luukan sekä tietysti Johannes Virolaisen. Eeva Pekkanen oli etevä lausuja. Seppäsen Annin murrepakina kuului asiaan. Juontamisesta vastasi monena vuonna Sylvi Paju. Pari tuntia kului juhlan yhteydessä aina haastamiseen, ja silloin haastettiin omaa murretta, vaikka sijoituspaikkakunnilla oli jo totuttu toisenlaiseen puheenparteen. Juhlat päättyivät silloin, kuten nytkin, ”Mutrun virteen” Kiitos sulle Jumalani.

Terijoen Marttojen juhlamuistoja:

Marttojen huolenpitoa tarvittiin, muuten eivät juhlat olisi sujuneet niin kuin pitää. Menneistä vuosikymmenistä kertoivat Mirja Kähönen o.s. Lauristo (Martoissa vuodesta 1974) ja Anneli Packalén, o.s. Sipiläinen (toiminnassa mukana vuodesta 1956/57):

Itse pääjuhla oli aina heinäkuun ensimmäisenä sunnuntaina. Jo kello 7 martat alkoivat Yhteiskoulun pohjakerroksen keittiössä rakentaa päivän tarjoiluja. Keittoruoka oli aina ja se oli joko liha- tai hernekeittoa, ja väliajalla väki kahvitettiin. Pääemäntänä oli pitkään Helmi Akkanen, myöhemmin Eeva Hermunen. Leipä ostettiin ent. viipurilaiselta Erosen leipomolta, sillä ”Ei maha mittää, Erosen leipää sen olla pittää”. Piirakoita paistoi ennakkoon

toistakymmentä marttaa, olihan yleisöä monta sataa. Lisäksi tehtiin jamakkapiirakkaa, (jota nykyään sanotaan rahkapiirakaksi), ja lettivehnasta (pullapitkoja). Myöhemmin tehtiin piirakoita myös myyntiin. Alakerroksen ruokalaan tehtiin useampi jakopaikka, jotta ruokailu sujui sutjakammin. Pihalla saattoi olla lasten iloksi Valion jäätelökärry.

Meijerin auto toi maidot, mutta muuten oli ostot ja leipomukset hoidettava itse perille. ”Ei olt autoloi sillo kellää, mie muista ko Hermuse Eeva toi mahotonta lastii polkupyöräl.” Ensi alkuun piti astiat pestä itse, ja aina oli tietysti siivottava ja pantava tavarat entisille paikoilleen.

Erikseen oli järjestetty kutsuvierashuone, jota tottuneesti hoiti Aino Hyytiäinen. Juhlaan pyydettiin aina edustaja Karjalan Liitosta ja sen Uudenmaan piiristä, Tuusulan kunnan ja seurakunnan johtoa myös, ja myöhemmin Järvenpään, kun se itsenäistyi Tuusulasta. Terijokelaisia nimekkäitä henkilöitä oli kutsuvieraslistalla. Myös ohjelmansuorittajat ruokailivat juhlan yhteydessä, ja totta kai martat itsekin kun joutivat.

Juhlaan ei ollut pääsymaksua, mutta lapset myivät yleisölle ohjelmia. Erikoisesti jäi mieleen se, ettei yksikään ohjelmansuorittaja ottanut palkkiota. Oli erittäin harvinaista, että joku peri edes matkakulut. Sellaista oli siihen aikaan.